

51^e Jaargang

Dinsdag 2 februari 2016

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Een stem uit de wolk

...en ziet, een stem uit de wolk, zeggende: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb. Hoort Hem!’ (Mattheüs 17: 5b)

Zojuist is op de berg der verheerlijking een luchtige – dat betekent: lichtgevende – wolk van de hemel neergedaald. God de Vader heeft een zichtbaar teken gegeven van Zijn aanwezigheid. Die lichtende wolk heeft een diepe indruk gemaakt op de drie discipelen die op de berg aanwezig zijn. We lezen in het Lukasevangelie, dat Petrus, Johannes en Jakobus bevreesd werden. Ze zullen de handen voor de ogen geslagen hebben. Ze zullen de ogen dichtgeknepen hebben. Want de lichtglans die deze wolk verspreidt, straalde iets uit van de heerlijkheid en de heiligheid van de Heere.

Terwijl de drie discipelen daar zo staan, vol vrees, horen ze vanuit de wolk een majesteitelijke stem. De stem van God de Vader. Petrus zal het tegen het einde van zijn leven in zijn tweede brief nog iets anders schrijven: *‘De stem van de hoogwaardige Heerlijkheid’*. De heilige en verheven God spreekt. En vol majesteit klinken Zijn woorden: *‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Denwelken Ik Mijn welbehagen heb’*.

Het is niet voor het eerst dat de Heere deze woorden vanuit de hemel spreekt. Ongeveer drie jaar geleden hebben ze ook al geklonken. Bij de doop van de Heere Jezus. Toen Hij stond aan het begin van Zijn openbaar optreden. En nu staat Christus op het punt om Zijn laatste reis naar Jeruzalem te maken en dezelfde woorden klinken opnieuw.

Het eerste wat God de Vader erin zegt, is dat de Heere Jezus Zijn Zoon is. *‘Deze is Mijn ... Zoon’*. Bedenk op welk moment dat gezegd wordt. Aan de vooravond van het laatste en diepste lijden van de Heere Jezus. En als we dat bedenken, werpen deze woorden een heel bepaald licht over het werk van Christus. Dan willen ze benadrukken: De Zaligmaker Die straks gebonden en veroordeeld en gekruisigd zal worden, is niemand minder dan Gods Zoon. Het werk dat Hij zal volbrengen is het werk van niemand minder dan Gods Zoon. En het bloed dat Hij zal gaan storten, is niets minder dan het bloed van Gods Zoon.

Juist daarom zal Zijn dood een oneindige kracht en waardigheid hebben. Onze Dordtse Leerregels spreken ervan: *‘Deze dood van de Zone Gods is ... van oneindige kracht en waardigheid’*. *‘Daarom ... omdat de Persoon Die dien geleden heeft, niet alleen een waarachtig en volkomen heilig mens is, maar ook de eniggeboren Zone Gods’*. Juist daarom zal Zijn bloed krachtig genoeg zijn om de vuilste zondaar en zondares van alle zonden te reinigen. Kreeg dit woord waarde voor uw schuldige ziel?

Het tweede wat God de Vader vanuit de wolk zegt, is dat Hij Zijn Zoon liefheeft. Dat Hij Zijn welbehagen in Hem heeft. *‘Deze is Mijn geliefde Zoon, in Dewelken Ik Mijn welbehagen heb’*. Juist nu Zijn Zoon op het punt staat de diepe weg van lijden te gaan, heeft God een welbehagen in Zijn Zoon. En in Diens werk.

Daar ligt een heel krachtige bemoediging in voor de Heere Jezus. Daarom schrijft Petrus later ook, dat deze stem allereerst *‘tot Hém gebracht werd’* (2 Petrus 1: 17). Terwijl Christus op de drempel van Zijn diepste lijden staat, verzekert Zijn Vader Hem: Ik heb Mijn welbehagen in de weg die U bereidwillig gaat. Want het is de weg waarin Mijn deugden worden verheerlijkt. En waarin een schuldig zondaarsvolk de zaligheid zal kunnen ontvangen.

Maar diezelfde woorden krijgen ook de discipelen te horen. Terwijl zij vol vrees oog in oog staan met iets van Gods majesteit en heiligheid, mogen ze vernemen, dat er Eén is in Wie deze majesteitelijke God een welbehagen heeft. Ze horen dat God Zijn welbehagen heeft in Zijn lijdensweg. In *‘Jezus alleen’*. En het wordt hun toegevoegd: *‘Hoort Hem!’*.

Die woorden komen ook nog tot ons. Ze hebben intussen een heel ernstige klank. Want op de achtergrond klinkt hier mee wat in Deuteronomium 18 gezegd is over de komende Profeet: *‘En het zal geschieden, de man, die niet zal horen naar Mijn woorden, die Hij in Mijn Naam zal spreken, van dien zal Ik het zoeken’*. Daarom dringt de vraag: Zocht én vond u al een plaats aan Zijn voeten?

A.J.T. Ruis

Geld stinkt niet

Er is in onze tijd opnieuw sprake van een graaicultuur. Bankiers en directeurs ontvangen bonussen, alsof er nooit een crisis is geweest. Want, zo denken ze: geld stinkt niet. Hoe het binnenkomt, maakt niet uit, als het maar binnenkomt. De oorsprong van deze uitdrukking ligt in het Romeinse keizerrijk. Keizer Vespasianus had geld nodig. Het was crisis geweest in Rome na de regering van Nero. Vespasianus herstelde de rust, maar de staatskas kon wel een injectie gebruiken. Vespasianus moest dus zorgen dat de kas weer gevuld werd. Dat kan natuurlijk alleen maar door belastingen te heffen. En dat deed de keizer dan ook. Hij voerde verschillende belastingen in, onder andere op de openbare toiletten. Daarin leegde de hele buurt hun eigen urinepotten en ook voorbijgangers konden hierin urineren. De eigenaars verkochten de urine dan weer door aan vollers, die de urine gebruikten om stoffen te laten vervilten. Daardoor werden de weefsels steviger en meer waterdicht. Toen Titus, de zoon van keizer Vespasianus, over deze balasting klaagde, sprak Vespasianus de legendarische woorden: Pecunia non olet. Geld stinkt niet. Het maakt niet uit hoe, als het geld maar binnenkomt.

Terwijl Jozef in de kuil om medelijden roept, zitten zijn broers een eindje verderop hun brood te eten. In de verte komt een karavaan. We lezen in vers 25 dat het een gemengd reisgezelschap was. Ismaëlieten, volgens vers 28 ook Midianiëten en volgens vers 36 ook Medaniëten. Zij vervoeren balsem en mirre naar Egypte. En Juda krijgt een plan. Hij zegt: 'Als we Jozef in die kuil laten liggen dan sterft hij. dat mogen we niet doen, want hij is toch onze broer. Laten we hem maar als slaaf verkopen, dan komen zijn dromen ook niet uit en dan zijn wij geen moordenaars'. Heeft Juda dan toch nog een geweten gehad? Heeft hij medelijden met zijn broer gehad? Dan is het wel een wreed medelijden geweest. Want door hem te verkopen zou Jozef in slavernij sterven onder één of andere wrede meester. Nee, laten we niet positief over Juda denken. Het is allemaal even slecht en donker in zijn brein. Luister maar naar het motief

van Juda: *Wat gewin zal het zijn?* 'Het brengt geen cent op als we hem doden. Laten we hem verkopen aan die Ismaëlieten, dan verdienen we er nog wat aan'.

En de broers stemmen ermee in. De prijs is gauw beklonken en Jozef wordt voor 20 zilverlingen verkocht. De prijs voor een slaaf is 30 zilverlingen, maar de kooplieden willen er nog wat aan verdienen in Egypte. En de broers willen graag van Jozef af, dus ze stemmen ermee in. En zo verkopen de broers niet alleen hun eigen broer, maar ze verkopen ook diegene die – zoals later blijkt – door God was aangewezen tot hun behoud.

Geld heeft al voor veel ellende en zonde gezorgd. Veel mensen zijn voor geld tot alles in staat. Daar verkopen ze de goede verhouding met hun familie voor. Daar verkopen ze de levensvreugde van anderen voor. In sterfhuizen wordt er geruzied om de verdeling van de nalatenschap. Wat een onrecht vindt er plaats, alleen om er zelf beter van te worden. Werkgevers die hun werknemers voor hun eigen gewin misbruiken. Of als we gierig zijn en alleen maar uit zijn op méér. Als we elke dag alleen maar bezig zijn met geld, met aandelen, met rente, met kopen en verkopen.

Juda was uit op geld. Zijn naam heeft een positieve klank voor ons. Later in de geschiedenis wordt hij een voorbeeld van Christus. Maar hier is hij daar ver vandaan. Weet je van wie hij hier een voorbeeld is? Zet maar eens één lettertje achter zijn naam. Dan krijg je Judas. Dat is de griekse vorm van de hebreeuwse naam 'Juda'. Juda en Judas hebben allebei dezelfde naam: Godlover. Ze hebben allebei hetzelfde gedaan: hun verlosser verkocht. Voor een slavenprijs. Overgegeven aan de vijanden.

Ze hebben allebei gedacht: geld stinkt niet. Het maakt niet uit hoe je er aan komt, als het maar binnenkomt. Heel veel mensen denken zo. Hoe vaak hoor en lees je niet van mensen die zo in de macht zijn van het geld, dat ze er alles voor op het spel zetten. Ja, dan zet je ook echt alles op het spel, zo zegt Paulus in 1 Timótheüs 6:9 *Doch die rijk willen worden, vallen in verzoeking, en in de strik, en in vele dwaze en schadelijke begeerlijkheden, welke de mensen doen verzinken in verderf en ondergang.*

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Genesis 37:23
En het geschiedde, als Jozef tot zijn broederen kwam, zo togen zij Jozef zijn rok uit, de veelvervigen rok, dien hij aanhad. En zij namen hem, en wierpen hem in de kuil



Artikel 15 legt de nadruk op de leer van de volharding. Het is bekend waarom men tot dit belijden kwam. Het is beslist niet overtrokken. Het genoemde leerstuk was en is geen stuk leer. Mooi opgepoetst of een riem om te striemen. Geen pronkerij of voltreffer voor de ander. Het is een stuk waarin het hart spreekt. Het geloofshart. Het is niet overdreven, maar waar. De leer van de volharding bepaalt het geestelijk leven naar en uit de Heilige Schrift. Terecht is gezegd: hoe beter in deze leer, hoe beter in het leven. Slap in de leer betekent ook slap in het leven. Zuiver in de leer betekent ook zuiver in het leven.

Verleden

Nu geen fronsen van wenkbrauwen of het maken van opmerkingen: dat er door de eeuwen heen en zo ook in de twintigste eeuw gestreden is in woord en bladen over de leer. Het verdedigen van eigen kerkleer en hoe. Het kan niet ontkend worden. Het kerkelijk leven heeft schaduwkanten, niet om achter weg te schuilen of bij neer te leggen, maar de kerk staat buiten het paradijs en hoe zijn de dominees. Wat gaat er van hen uit. Gods Woord laat naast schaduwkanten ook rijk geestelijk leven zien. Een leven in Gods vreze. De weerspiegeling ervan zou vandaag meer begeerd moeten worden. Ook wat we lezen van de Godvruchtige mannen in het verleden. Ze spreken nog nadat zij gestorven zijn. Voor wie het Bijbels bevindelijk leven leeft en er geen vreemdeling van mag zijn, die kan niet vergeten wat in de vorige eeuw werd gehoord. De contacten zijn onvergetelijk. Met bepaalde gedachten kan almaar terug verlangd worden. De heilsorde roeping, wedergeboorte, bekering, geloof, rechtvaardiging, heiliging en verheerlijking, was geen dogma op zich. De zaken, die erin opgesloten liggen, werden, zoals Van der Schuit het zei, vanuit het zielsdoorleven gehoord. Tot die beleving

's Heeren heilswerk gaat door. Ondanks...

DL V art. 15

werd het geestelijke onderwijs niet beperkt, er was een schijnende uitstraling van in het dagelijks leven. Het is erg, genoemde noties staan niet meer hoog aangeschreven. Er lijken belangrijker zaken te zijn. Men ziet voorbij dat het Schriftuurlijk, bevindelijk onderwijs en beleving ervan, veel heeft gedaan. Ook in moeilijke tijden. Het gevaar is aanwezig dat er nu een karikatuur gekweekt wordt van geestelijk leven. Met vervreemding van de belijdenisgeschriften. De inhoud spreekt niet meer. Met de omschrijving 'niet eigentijds' worden ze afgedaan. In onze tijd kunnen we er weinig mee doen. De behoefte aan een leerdienst leeft niet meer. De opkomst in de middag- of avonddienst laat het zien. De vulling, invulling van die dienst, moet anders. Totdat, en dat komt. De kerken laten het zien. De biddende verbondenheid aan Schrift en belijdenis blijft niet ongezegend. Het geestelijk leven groeit en bloeit erdoor. Ook vandaag. De belijdenis werkt niet stremmend, maar zelfs verkwikkend, stimulerend. Ook als daar de werking, de agressie van 5 tegenstanders is.

Vijanden

Allereerst wordt gewezen op de vijand dichtbij: de natuurlijke mens. De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn, want ze zijn hem dwaasheid (1 Kor. 2:14). Waar zelfkennis is, wordt niet gekeken naar de buurman. De tweede vijand is de satan. Hij haat de leer van de volharding. Daar die leer spreekt van God de Heere als de Volbrenger van Zijn werk en zo de eeuwige zaligheid van de Zijnen. Ze zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid. Die leer wordt door de Zijnen verdedigd, beleiden, geprezen. En daar is satan fel tegen gekant. Hij kan de Godserkenning en zo de verheerlijking des Heeren niet hebben. Op allerlei wijze probeert hij dit te verhinderen en zelfs twijfels te werken in het hart. Men kan zelfs terecht komen op

de zeef van satan. Jezus spreekt zelfs van ziften als de tarwe (Lukas 22:31). Maar wat satan wil bereiken, zal niet gelukken. 's Heeren onbezweken trouw zal nooit hun val gedogen, maar Zijn gerechtigheid zal hen naar Zijn Woord verhogen. Eenmaal is de haat voorgoed voorbij. De bondgenoot van satan, de wereld, laat zich horen. Bijzonder als de Godsleer leeft. De wereld maakt er een karikatuur van, drijft er de spot mee. De houding kan zeer geraffineerd en zelfs geslepen zijn. Een zogenaamde vriendelijke houding kan een zeer gevaarlijke verleiding hebben. Goliath's geest, Rabsake's opstelling en de tegenstanders van Nehemia, behoren niet alleen tot het verleden. De spot 'waar is je God' is niet voorbij. Op het kerkelijk erf, in de eigen kerkelijke gemeente, kan ook het één en ander gehoord worden. Zelfs heel dichtbij. Jezus zegt: 's mans huisgenoten zullen zijn vijanden zijn. Als vierde tegenstander wordt genoemd onervarenheid, de huichelarij en de dwaalgeesten. Wie thuis is in het kerkelijk leven, hoort en bemerkt het. Men kan er zelfs door aangevallen worden. De onervarenheid kan veel doen. Wie het hoort, bemerkt of leest, moet niet uit zijn evenwicht raken. Onervarenheid kan leiden tot misbruik van de leer der volharding. De daad kan treffen wanneer er liefde is tot de Bijbelse leer. Domheid en bijzonder eigenwijsheid kunnen kwaad stichten. Maar de waarheid, de getuigenissen van de Schrift en de belijdenis, triomferen. Ook kan een huichelachtige, schijnheilige houding veel doen. Wat zal Jezus geleden hebben van de houding van Judas. Bij Jezus zijn, naar Jezus luisteren, de opdrachten van Jezus uitvoeren, maar geen band aan Jezus en geloof in Jezus. Het komt ook vandaag aan op het oprechte geloof in Jezus Christus. Het woordje 'in' wordt weleens vergeten. Het is hoogst belangrijk voor nu en de toekomst. De liefde hecht ook de hoogste waarde aan het woord 'in'.

Blijft er tegenstand tegen de leer van de volharding der heiligen de eeuwen door, de verdediging van deze leer staakt niet. God de Heere handhaaft, bewaart wat Hij door Zijn Woord, uit Zijn Woord en naar Zijn Woord heeft gegeven. Ongewijzigd. Niet verkort of aangevuld. Bij horen en zien is een standvastige verdediging. Waarom? Om te laten horen of zien: ik ben aan aanhanger van de oude Waarheid, van de aloude beginselen. Zoals dat met de Statenvertaling of een politieke partij kan zijn. Maar er is geen band aan wat er in artikel 15 omtrent de volharding staat.

De bruid van Christus

De bruid van Christus heeft haar altijd als een schat van onwaardeerbare prijs zeer tederlijk bemind en standvastig verdedigd. Dit komt door kennen en zo gedreven door de liefde. Welk een naam: bruid van Christus. Het is ontleend aan het Woord. Christus is de Bruidegom. De levende gemeente is Zijn bruid. De leden van die gemeente belijden: we hebben Hem lief, omdat Hij ons heeft liefgehad. Er was een leven zonder Hem. Geen uitzien, geen behoefte aan Hem.



De Bruidegom Christus is de eeuwige natuurlijke Zoon van God. Naar de verkiezende liefde van de Vader vormen gevallen zondaren Jezus' Bruidsgemeente

Men vormde samen de zwarte bruidsgemeente. Walgelijk, afzichtelijk. Onaantrekkelijk. Maar de Goël kwam. Zocht en kocht elk lid met Zijn bloed. Nu is Zijn gemeente, Zijn bruidsgemeente, nog niet compleet. Gelijk Jezus als Goede Herder in Johannes gezien heeft op de uitbreiding van Zijn kudde (Joh. 10:16), zo zal Zijn gemeente toemenen. Gelijk een bruidegom en een bruid een vader mogen hebben, wat op zich een zegen is. Nu is het in geestelijk opzicht zo. De Bruidegom Christus is de eeuwige natuurlijke Zoon van God. Naar de verkiezende liefde van de Vader vormen gevallen zondaren Jezus'

Bruidsgemeente. Tot bemoediging en aanbidding zegt Jezus: Ik heb u lief. Ja, de Vader Zelf heeft u lief. Maria Magdalena kreeg op paasmorgen, de opstandingsdag van Jezus, door Hem de opdracht: Ga heen tot mijn broeders en zegt hun: Ik vaar op tot Mijn Vader en uw Vader en tot Mijn God en uw God (Joh. 20:13b). In het leven gaat de liefde van een jongen tot een meisje. Bij de ontstane verhouding worden wederzijdse ouders betrokken. Wanneer dit door pijnlijke omstandigheden onmogelijk is, dan heeft de pastor of een ouderling een taak. Het geestelijk huwelijk is om het zo te zeggen door God de Vader uitgedacht. En de Zoon gaf Zich om Bruidegom te zijn. Jezus Christus aanvaardt de Gemeente. Vader, ze waren Uwe en Gij hebt ze Mij gegeven. Vader, Ik wil dat waar Ik ben, ook die bij Mij zijn, die Gij Mij gegeven hebt; opdat Zij Mijn heerlijkheid mogen aanschouwen, die Gij Mij gegeven hebt, want Gij hebt Mij liefgehad voor de grondlegging der wereld (Joh. 17:24). De openlijke bruiloftsdag komt. En ik hoorde als een stem van een grote schare en als een stem veler wateren en als een stem van sterke donderslagen, zeggende: Halleluja! Want de Heere, de almachtige God, heeft als Koning geheerst. Laat ons blijde zijn en vreugde bedrijven, en Hem de heerlijkheid geven; want de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn vrouw heeft zichzelf bereid; en haar is gegeven dat zij bekleed worde met een rein en blinkend fijn lijnwaad; want dit fijn lijnwaad zijn de rechtvaardigmakingen der heiligen. En Hij zeide tot mij: Schrijf, zalig zijn zij, die geroepen zijn tot de bruiloft des Lams. En Hij zeide tot mij: Deze zijn de waarachtige

woorden Gods (Openb. 19:6-9). Tot Jezus' openlijk eerste dienstwerk behoorde het aanwezig zijn op een bruiloft. Jezus werd genood. Hij had een officiële uitnodiging ontvangen. Jezus ging naar Kana. Jezus stond, staat, midden in het dagelijks leven. Het huwelijk gaat Hij niet voorbij. Gaat het over Zijn uitnodiging, iets treffends en van betekenis voor vandaag staat in Dächsel. Een toekomstig predikant in de 16e eeuw in Polen, die voor zijn aanstaand huwelijk met zijn moeder sprak over de uitnodigingen, kreeg als advies: Schrijf de Heere Jezus bovenaan. Je zult zeggen: Hoe zal ik dat doen? Hoe nodig ik Die? Een brief kunt gij tot Hem niet zenden. De post gaat niet naar de hemel. Uw brief moet zijn uw innig verlangen, dat Hij uw echtverbond heilige, met u wone in uw huis. Uw innig gebed zij de briefbezorger. Geloof het, het voert uw uitnodiging zeker naar boven. Jezus kwam te Kana en daarom ook nu, en blijft er. Wat hebben wij in onze seculiere tijd een rijke taak. God de Heere staat in Zijn Zoon Jezus Christus door Zijn Geest midden in een wereld, die God-loos wil zijn. Op de grote dag, door de Vader bepaald, begint de eeuwige bruiloft van het Lam. Dat is het einddoel van Gods verkiezende liefde. De kroon op het werk van het Godslam. De schittering van Geesteswerk. Geen fabel, geen fantasie. Het gebeurt. Hallelujah!

M.C. Tanis

Van de redactie

Verschijning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. dinsdag 16 februari 2016. Kopij graag binnen donderdag 4 februari.

Jaaroverzicht

De nu verschenen aflevering van ons blad is dikker dan gewoon. Dat komt door het jaaroverzicht dat opgenomen is. Hennie Hoekstra uit Urk heeft het jaaroverzicht over 2015 op nauwgezette wijze samengesteld. Zij heeft het dit keer voor de laatste maal gedaan. We willen Hennie hartelijk danken voor de jaaroverzichten die zij gemaakt heeft.

AvH

De kruiwagen

Het was misschien een wat cryptische aanduiding waarmee ik mijn laatste artikel eindigde. Ik had dat beeld zelf niet verzonnen. Het kwam uit een vraaggesprek met ds. Quant. Kunt u de kikkers wel in de kruiwagen houden? Zo ongeveer. De kruiwagen had te maken met onze kerken en de kikkers zijn de vleugels en de richtingen.



Deze wat platvloerse aanduiding zette mij weer eens op-nieuw aan het denken. We raken op allerlei manier en in allerlei gemeenten veel leden kwijt die naar een andere kerk vertrekken. Het geeft aan dat we de tijd van de hechte kerkverbanden achter ons hebben gelaten. De grenzen zijn flexibel en transparant geworden.

Zulke overgangen hebben te maken met het verschijnsel van de richtingenkerk; ik las die naam ook dezer dagen in een kerkelijk blad. Onze kerken zijn ook een richtingenkerk. De term "richtingenkerk" doet ons denken aan de Ned. Hervormde Kerk van weleer. De Gereformeerde Bond nam een eigen plaats in. Ik heb nu soms de indruk dat de Bond, zelfs meer dan vroeger, oog wil hebben voor heel de kerk. Maar wij in de Chr. Geref. Kerken, moeten wel wenen aan die gedachte. Als het in een huwelijk niet meer zo botert, kunnen de echtgenoten een tijdlang de indruk blijven wekken dat alles in orde is. Maar vroeg of laat, als er een crisis openbaar komt, kan dat niet meer verborgen blijven. Het vroegtijdig onderkennen van zo'n kloof tussen de beide echtelieden, zou heilzaam en behoedend kunnen werken.

Liever dan de eenheidsroep moeten we de verschillen eerlijk willen erkennen. Het is een groot verschil of men in de preek heel de gemeente houdt voor gelovigen, of dat men de gemeente ziet als een groep hoorders. Vroeger spraken meerdere voorgangers de gemeente aan als een groep hoorders; nu klinkt van veel kansels de aanspraak: Gemeente van onze Heere Jezus Christus. Nu lijkt zo'n verschil op de kansel minder ernstig als op het kerkhof; maar het is wel ernstig, ook op de kansel. Ik zou dit willen bestempelen als een confessioneel verschil. Er zijn meer verschillen. Wordt de verzoening in Christus breeduit gepreekt en beleefd? De een wil verzoening verbinden met de gedachte van blijdschap en zekerheid, een ander ziet verzoening juist in verband met schuld en toorn. Voeg daarbij de liturgische verschillen, die als een vloedgolf over veel gemeenten slaan.

Genoeg redenen om aan te geven dat veel leden zich niet meer echt thuis voelen in hun kerk en gemeente.

Het blijft een verdrietige zaak dat onze kerken niet bij machte zijn om de vleugels bijeen te houden. Veel leden voelen zich teleurgesteld in hun kerk. Kerkenraden laten die leden, die anders denken, te makkelijk los. Dat gebeurt naar twee kanten, maar ik heb het hier nu echt over meelevende en soms geestelijke mensen die hun heil elders gaan zoeken. Gemeenten verschieten zo snel van kleur en de prediking wijzigt zich soms zo snel, dat mensen het niet kunnen bijhouden.

Stapt men over naar een andere kerk, dan blijkt dat ook niet altijd de oplossing te bieden.

Wat dan te doen?

Als er geen andere wegen zijn, dan blijve men daar waar men hoort. Vanwege de gedachte dat u daar een roeping hebt voor het geheel. Zeker, je gaat naar de kerk om gevoed te worden, maar we hebben ook een roeping voor een gemeente die afdwaalt. Onze gemeenten hebben juist ook die leden nodig, die zicht hebben op de rechte prediking. U kunt zo doende anderen tot zegen zijn. Ook als dan kerkenraden u bestempelen als lastige leden, tracht dan in alle dingen eerlijk en liefdevol te handelen. Wacht u voor de strijdbijl en de vredespijp. Wil biddend worstelen om het behoud van hen die voor uw besef afdwalen. Er zijn voorbeelden waarin soms afzonderlijke leden toch tot zegen mochten zijn voor een gemeente.

Mocht u overwegen over te gaan naar een andere kerk, bedenk dan dat u toch te maken krijgt met een andere kerkelijke cultuur en structuur. Ook al is er daar meer eenheid in kerkelijke confessie, er kunnen ook in de kring van gelijkgezinden weer andere irritaties en breuklijnen zich voordoen. Ook al lijkt kerkelijk besef onder ons niet zo sterk te zijn, blijktbaar kunnen leden die de kerk verlieten later last krijgen van heimwee naar de kerk van eertijds.

Is hiermee alles gezegd?

Nee, er moest in onze kerken meer oog komen voor de meer diepgaande vormen van anders zijn. De Kerkorde lijkt nu vaak een wals te zijn waaronder afzonderlijke leden geplet worden. Daarom moeten we erkennen dat de KO ook niet heilig is. Gods Woord staat daarboven. Laten kerkenraden minderheidsgroepen de ruimte geven. Biedt hen de mogelijkheid om zelf te bepalen wat men met een beroep op de Schrift, verantwoord vindt. In grote gemeenten, waar zulke spanningen op grote schaal leven, kan men dan besluiten om twee gemeenten in het aanzien te roepen. Dat is toch in meerdere gemeenten in de geschiedenis gebeurd? Als u denkt aan die plaatsen waar nu twee gemeenten zijn, dan kunt u op uw vingers natellen dat dat nu nooit meer één gemeente zou kunnen zijn. Ik noem maar geen namen. Maar hoe kunnen verontruste groepen of leden dat nu aanklaarten bij de kerkelijke vergaderingen? Daar is nu vrijwel geen weg voor. Maar laten classes en kerkenraden meer oog krijgen voor het heil van heel de gemeente. En als het kerkenraden ernst is om ieder te behouden, laten zij dan ook in de preekvoorziening daarmee rekenen. Waarom toch die angst voor die ene mijl?

U mag dit gerust uitleggen als een pleidooi voor een bepaalde groep binnen onze kerken. Ik voeg er aan toe dat dit niet het minste deel is. Het is toch niet on-Bijbels om te vragen naar de vertrouwde, oude wegen die de Heere ons wijst. Ook hier geldt: waar liefde woont.....

P. Roos

De angst dat mensen verloren gaan... (4)



“Negentiende-eeuwse opwekkingsevangelisatie theologie dat mensen in de hel komen, tenzij ze Jezus persoonlijk aannemen. Orthodoxe protestanten denken vaak nog op die manier.” Dat liet onlangs de ene theoloog uit zijn mond optekenen. *“De angst dat mensen verloren gaan, is bij mij niet zo sterk.”* Aldus die andere dominee in een vraaggesprek met een landelijke krant. Beiden heten christelijk gereformeerd. Mijn vraag aan het slot van het laatste artikel was, of we ons kunnen voorstellen dat deze laatste uitspraak ook uit de mond van de Heere Jezus kan gekomen zijn...

Bewogenheid aangaande het lot van verloren mensen. Treffen we die in de Bijbel aan, of is ze in Gods Woord afwezig? Kunnen we die vrees opmaken uit de woorden van profeten en psalmisten in het Oude Testament? En uit wat we lezen van evangelisten en apostelen in het Nieuwe Testament? Wat de eerste bedeling betreft, de nadruk ligt niet uitdrukkelijk op de eeuwige straf. Maar die boodschap is zeker niet afwezig. Met name in het licht van openbaring van het Nieuwe Testament blijkt nog eens extra het grote gewicht van de gerichtswaarden van het Oude Testament.

Een enkel voorbeeld. Ik denk aan de ernst van de tweede Psalm. De vorsten der aarde zijn in opstand tegen de Heere en Zijn Gezalfde. Ze wensen zich te ontdoen van alles wat hen aan de Heere en Zijn dienst bindt: *“Laat ons Hun banden verscheuren en Hun touwen van ons werpen!”* Maar dan treedt de Heere op. Let op hoe Hij wordt genoemd: *“die in de hemel woont!”* Dat wijst op Zijn eeuwige en absolute heerschappij. Wat is Zijn Goddelijke reactie? Hij zal hen bespotten, Hij zal tot hen spreken in Zijn toorn. In Zijn grimmigheid zal Hij

hen verschrikken. Vreselijke woorden: Hij zal hen verpletteren met een ijzeren scepter. Hij zal hen in stukken slaan als een pottenbakkersvat. Een laatste appel klinkt: *“Laat u tuchtigen! Dien de Heere met vreeze! Kus de Zoon!”* Zo niet, dan zult u vergaan in Zijn toorn.

Opmerkelijk in deze Psalm is de grote bewogenheid waarmee het allemaal gezegd wordt. De woorden zijn als een gloeiend vuur, als een verzengende gloed. De laatste ernst klinkt in deze boodschap nadrukkelijk door. Calvijn schrijft in zijn verklaring dat *“aan de verachters van Christus hun vermetelheid niet ongestraft zal worden gelaten. Omdat Christus niet veracht wordt, zonder de Vader te smaden, die Hem met Zijn heerlijkheid tooide, zal de Vader zelf zulk een heiligschennis niet ongestraft laten. (...) De goddelozen daagt Hij voor de verschrikkelijke rechterstoel Gods.”*

Als we ergens in de geschriften van het Oude Testament de worsteling om het behoud van het zondige volk aantreffen, dan in de boeken van de profeten. Neem nu Jeremia. De Heere had hem geroepen om Zijn woord te vertolken tot Juda en Jeruzalem. In een kantelende tijd. De gerichten van de Heere stonden voor de deur. Deze niet-begeerde profeet heeft het moeten ervaren om Gods boodschap te brengen tegen alles en allen in. En dat was vooral een woord van straf en gericht. Het volk had twee boosheden gedaan. De Heere, de Springader van het leven, de water hadden ze verlaten. In plaats van deze levende Bron hadden ze voor zichzelf bakken uitgehouwen. Het waren gebroken bakken, die geen water houden. Hoe dwaas en goddeloos. En daarmee hebben ze, aldus de profeet in hoofdstuk 17, een vuur aangestoken. Het vuur van Gods toorn. Tot in eeuwigheid zal het branden. Ook hier dus

de aankondiging van het oordeel in de meest absolute bewoordingen.

Wat opnieuw opvalt, is de bewogenheid van de profeet. Hij is met lijf en ziel betrokken bij wat staat te gebeuren. Anders dan Jona ziet hij niet uit naar de voltrekking van wat hij aankondigen moet. Als priesterzoon was hij dikwijls getuige geweest van de priesterlijke zegen die op het volk werd gelegd. Die zegen bevatte de belofte van vrede. Jeremia heeft het er moeilijk mee dat in plaats van vrede nu het zwaard over het volk komt [Jer. 4: 10]. In een hartstochtelijke oproep laat hij het volk in zijn gekwelde hart zien. Steeds bedoelde hij het behoud van het volk, ook al waren zijn profetenwoorden vol dreiging: *“Ik heb toch niet aangedrongen, meer dan een herder achter u betaamde. Ook heb ik de dodelijke dag niet begeerd.”* Hij roept de Heere er als Getuige bij: *“Gij weet het. Wat uit mijn lippen is gegaan, is voor Uw aangezicht geweest!”* [Jer. 17: 16]. Vol ontzetting vreest hij dat het volk ten onder zal gaan. En dat ondanks zijn jarenlange en hartstochtelijke roep tot bekering!

Het is aan het slot van het boek Daniel – in het Oude Testament dus – dat de eeuwige bestemming van de mens aangrijpend wordt geschetst. Het is een tweërlei bestemming. *“Velen van hen die in het stof der aarde slapen, zullen ontwaken, dezen ten eeuwigden leven en genen tot versmaadheden en tot eeuwige afgrijzing.”* [Daniël 12: 2]. *“Deze passage”,* aldus Calvijn, *“verdient bijzondere aandacht, omdat er bij de profeten nergens duidelijker gesproken of getuigd wordt van de opstanding ten jongsten dage.”* De ernst van dit woord zullen we terug vinden in de bewogen prediking van de Heere Jezus. Maar daarover de volgende keer.

J.M.J. Kieviet

Invloed op de overheid



Wij mogen ons terecht zorgen maken over onze overheid. Alleen al het feit dat onze regering abortus en euthanasie toelaat stuit ons tegen de borst. Maar we zien ook dat onze ministers en staatssecretarissen en kamerleden seculier zijn gaan denken en dat het veilige spoor van Gods Woord verlaten is.

Niet Gods Woord, de Bijbel is het uitgangspunt, maar de tijdgeest. Niet de Koning der koningen, maar de moderne van God vervreemde mens zit op de troon. En zo is er telkens weer iets waar zij die Gods Woord hebben lief gekregen zich zorgen over maken. Ook de aanhef van de wetten moet veranderd worden en Gods Naam moet worden geschrapt. U kent het boek: Hoe God verdween uit Jorwerd. We zouden ook een boek kunnen schrijven over: Hoe God verdween uit Nederland. Maar dan toch beter met deze titel: Hoe God werd verdreven uit Nederland. Over godsdienst maken weinigen zich druk, om van ware Godsvreze nog maar te zwijgen. Nu kunnen we bezorgd zijn over deze zaken, we kunnen boos worden om deze ontwikkelingen, maar we moeten ons eens ernstig afvragen of zij die beter weten niet mede schuldig zijn hieraan. Want zij die God dienen kunnen wel degelijk invloed uitoefenen op wat er binnen en buiten onze grenzen gebeurt. Hoe dan? Moeten we de straat op en protesteren? Nu, het is niet onmogelijk dat iemand zich geroepen voelt tot een protest in het openbaar. Ook is het goed zekere bewindslieden persoonlijk aan te schrijven en te waarschuwen. Waarom zou dat niet kunnen? Eenmaal moeten alle bewindslieden immers rekenschap afleggen voor de Heere? Of ze dat nu geloven of niet. Mij trof de wijze waarop de tweede kamer in de zaak Teeven afrekende met premier Rutte en minister van der Steur; over de manier waarop dat ging ga ik nu niet in; maar zo zal er eens verantwoording moeten worden afgelegd voor de Heere.

Maar ik wil graag wijzen op een ander, beter middel om invloed uit te oefenen op de overheid. Op het middel dat de Bijbel ons wijst. Namelijk het gebed voor de overheid. Lees maar 1 Timotheus 2:1 en 2, daar staat: "Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle (allerlei) mensen: voor koningen en allen die in hoogheid zijn". Laten we de overheid gedenken in de voorbede van de gemeente, maar ook persoonlijk.

Voor wie en voor wat moeten we dan bidden? In de eerste plaats voor die overheidsdienaren die nog willen staan op de grondslag van Gods Woord en de belijdenis naar Gods Woord. Laten wij vooral hen niet vergeten. God heeft in 's lands vergaderzalen ook nog mensen gegeven die willen buigen voor het Woord van God. Om te spreken over-

eenkomstig dat Woord in een wereld die van de Heere en Zijn dienst al meer vervreemd valt niet mee. Daar is tact, wijsheid, oprechtheid, liefde tot de Heere voor nodig. Exact de dingen die wij van de Heere voor hen mogen afsmeaken. Kritiek krijgen ze genoeg uit het tegenover hen liggende kamp, laat er dan uit hun eigen kamp in plaats van kritiek gebed mogen komen. Vrijmoedigheid hebben ze nodig om in een onchristelijke maatschappij uit te komen voor Gods wil. Vraag expliciet zonder ophouden om die vrijmoedigheid; zo dringend en zo onophoudelijk dat zij het mogen merken. Als de Heere gebiedt voor hen te bidden, zal Hij dan dat gebed niet willen verhoren? Natuurlijk mogen we ook vragen of door het christelijk getuigenis andersdenkenden tot bezinning mogen komen. Maar laat het gebed primair zijn dat de getrouwen in den lande vrijmoedigheid en geloof gegeven worde.

Maar moeten we dan ook niet bidden voor diegenen van de overheid die zich met de moderne stroom laten meedrijven? Natuurlijk, wat dacht u. Paulus maakt geen onderscheid als hij de voorbede beveelt. Bidden voor onze koning en zijn vrouw en onze lieve prinsessen. Ze leiden een bijzonder leven en hebben Gods bijzondere hulp daarbij nodig. En ze hebben ook nog eens een onsterfelijke ziel. Bidden moeten we voor al degenen die leiding geven aan ons land. Ook daarvoor dat ze het onbijbelse spoor verlaten en tot inkeer komen. Zij geloven wel niet dat we onder het toezien van de almachtige God leven, maar wij toch wel? Daarom veel voor hen bidden. Bidden dat het allen die zulk een belangrijk ambt bekleden niet om eigen eer en macht zal gaan, maar om de eer van God: Wat wilt Gij dat ik doen zal?

Er zijn vandaag problemen van mega formaat. Het wereldwijde terrorisme, de vluchtelingen. En naarmate de wereld veroudert nemen de problemen toe. Wat hebben de wereldleiders een wijsheid nodig. Laten we die wijsheid van die God afsmeaken die ook koning Salomo mocht ontvangen. En: met een overheid voor wie gebeden wordt zijn de onderdanen ook goed af: "Opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen, in alle godzaligheid en eerbaarheid". Schenk Uwe zegen bij Uw Woord, het rijk des satans worde verstoord; sterk leraars, sterk onze overheid, in 't werk door U hun opgeleid.

K. Hoefnagel

MEDITATIES

Schrijver	Tekst	Bewaar het pand nr.	pagina
Prof. dr. A. Baars	U en uw kinderen	9	10
Ds. J. de Bruin	Johannes 7:37	8	2
Ds. P. den Butter	1 Kon. 8:12	5	2
Ds. P. den Butter	De Priester-Koning Zach. 6:13	10	2
Ds. P. den Butter	2 Kron. 18:6 De vraag van Josafat	22	2
Ralph Erskine (1685-1752)	Jeremia 30:21b	7	2
Ds. K. Hoefnagel	Joh. 16:33	6	2
Ds. K. Hoefnagel	Handelingen 8:22	11	2
Ds. K. Hoefnagel	2 Samuel 11:6 Uria (1)	16	2
Ds. K. Hoefnagel	2 Samuel 11:11	17	2
Ds. K. Hoefnagel	Lukas 1:43 De lofzang van Elizabet	23	2
Ds. M.A. Kempeneers	Hooglied 4:16 De tuin van uw ziel	12	2
Ds. M.A. Kempeneers	2 Kronieken 29:27 Brandoffer en gezang	18	2
Ds. J.M.J. Kieviet	1 Petrus 1:5a	1	2
Ds. J.M.J. Kieviet	Spr. 1:28b Zoeken en vinden	13	2
Ds. J.M.J. Kieviet	Spr. 8:30a Troetelkind	19	2
Ds. P. Roos	In dit land..... Ex. 8:25	2	2
Ds. P. Roos	Jozef leeft nog! Genesis 45:26,27	9	2
Ds. P. Roos	Jabez 1 Kron. 4:9,10	14	2
Ds. P. Roos	Licht over de prediking Prediker 12:10,11	20	2
Ds. A.J.T. Ruis	Mattheüs 26:49b	3	2
Ds. A.J.T. Ruis	Mattheüs 26:49b-50a	4	2
Ds. A.J.T. Ruis	Psalm 90:16 Mozes'gebed om Gods werk	15	2
Ds. A.J.T. Ruis	Lukas 8:38a Nabij God zijn	21	2

VOOR DE JEUGD

Ds. M.A. Kempeneers	Mijn kleinkinderen zijn heidenen Daniël 5:11	1	3
Ds. M.A. Kempeneers	Het imagoprobleem Daniël 5:14	3	3
Ds. M.A. Kempeneers	Van opa mag alles Daniël 5:22-23	4	3
Ds. M.A. Kempeneers	Je geweten of je leven! Daniël 5:22	5	3
Ds. M.A. Kempeneers	De ondergang v/e wereldrijk Daniël 5:26	6	3
Ds. M.A. Kempeneers	Happy Clappy Daniël 5:27	7	3
Ds. M.A. Kempeneers	Zwaar of toch licht? Daniël 5:27	8	3
Ds. M.A. Kempeneers	Mené, Mené - Eloï, Eloï Daniël 5:25	9	3
Ds. M.A. Kempeneers	Zeg eens eerlijk Daniël 6:1-4	10	3
Ds. M.A. Kempeneers	Een gevaarlijke tijd Daniël 6:5	11	3
Ds. M.A. Kempeneers	Geenstijl.nl Daniël 6:6	12	3
Ds. M.A. Kempeneers	Het verbod op ademen Daniël 6:11	13	3
Ds. M.A. Kempeneers	Kameleongedrag of kleur-bekennen? Daniël 6:12	14	3
Ds. M.A. Kempeneers	Druk, druk, druk. Daniël 6:14	15	3
Ds. M.A. Kempeneers	Ben jij een held? Daniël 6:17	16	3
Ds. M.A. Kempeneers	Hij kan, en wil, en zal in nood Daniël 6:21	17	3
Ds. M.A. Kempeneers	Engelen, elfjes en kabouters Daniël 6:23	18	3
Ds. M.A. Kempeneers	De hel onder vuur Daniël 6:25	19	3
Ds. M.A. Kempeneers	Wij verwachten die grote dag met een Groot verlangen Daniël 6:27-28	20	3
Ds. M.A. Kempeneers	Jozef, verwend en narcistisch? Gen. 37:3	21	3
Ds. M.A. Kempeneers	Tipgeld Genesis 37:2-3	22	3
Ds. M.A. Kempeneers	Wat dunkt u van de Christus? Gen. 37:5	23	3

AMTELIJKE PRAKTIJK

Ds. M.C. Tanis	Overdenk het doen Gods.DL hoofdstuk 5 art. 5 en 6	1	4 en 5
----------------	---	---	--------

Ds. M.C. Tanis	Een werkelijkheid, maar niet zonder		
	Onderwijs DL hoofdstuk 5 art. 6	2	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	Gods trouw schittert in daden		
	DL hoofdstuk 5 art. 6 en 7	3	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	De Heere is de Alpha en de Oméga		
	DL hoofdstuk 5 art. 7 en 9	4	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 8	5	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 8	6	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 8b	7	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 8 en 9	8	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 8 en 9	9	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 9 Geen Sneltreingeloof	10	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 9 en 10	11	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	Overdenking	12	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 10	13	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 10	14	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	Werk van Boven en gedachten van beneden	15	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 11 Bijbels	16	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 11	17	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 12	18	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 12	19	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 13	20	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 14 (1)	21	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 14	22	4 en 5
Ds. M.C. Tanis	DL hoofdstuk 5 art. 14 (2)	23	4 en 5

VAN DE REDACTIE

Bezinningskring classis Leeuwarden	2	5
Jaaroverzicht	3	5
Sterven Thies Rollman	3	5
Ontmoetingsdag Werkendam	4	5
Zendingsdag Elburg 22 juli	8	5
Chr.Geref. Bezinningskring Damwoude	8	5
Bevestiging ds. A. Hoekman Alphen a/d Rijn	8	5
Bevestiging ds. J.M.J. Kieviet Renswoude	8	5
Pinksterappel Weesp	9	5
Haamstedeconferentie Elspeet	9	5
Bevestiging kand. J. Hoefnagel, Zeist	10	5
Ds. P. Roos weer thuis na darmoperatie	13	5
Ontmoetingsdag Bewaar het Pand Urk	16	5
Bevestigingsdienst en intrededienst ds. A.J.T. Ruis Rotterdam	17	5
Mannenbondsdag 2015 Chr. Geref. Kerk Ede	17	5
Toogdag GBS	18	5
Schipperscontactdag Chr. Geref. kerk Dordrecht	19	5
Overlijden ouderling M. van Vliet	22	5

KERKELIJK ACTUEEL

Ds. P. Roos	Normen en Waarden	1	6
Ds. P. Roos	Zorgelijk	2	6
Ds. P. Roos	Praktische prediking	3	6
Ds. P. Roos	Tweede kerkdienst	4	6
Ds. P. Roos	Latzel	5	6
Ds. P. Roos	Doornenbal	6	6
Ds. P. Roos	Christelijk "Gereformeerd"	7	6
Ds. P. Roos	Profetie	8	6
Ds. P. Roos	Bypass	9	6

Ds. P. Roos	Bonhoeffer	10	6
Ds. P. Roos	Latzel (2)	11	6
Ds. P. Roos	Pinksterprediking	12	6
Ds. P. Roos	Kerkverlating	13	6
Ds. P. Roos	De grondslag	14	6
Ds. P. Roos	Koopzondagen	15	6
Ds. P. Roos	Ontwaak!	16	6
Ds. P. Roos	Predik het Woord	17	6
Ds. P. Roos	De kerk van de toekomst	18	6
Ds. P. Roos	De echte vluchteling	19	6
Ds. P. Roos	Dodigheid	20	6
Ds. P. Roos	De praktijk	21	6
Ds. P. Roos	Bijbeltaal	22	6
Ds. P. Roos	Godsbeelden	23	6

BIJBELLEZEN MET DE SCHOTSE SCHRIJVERS:

Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (6)	1	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (7)	2	3
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (8)	3	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (9)	4	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (10)	5	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (11)	6	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (12)	7	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (13)	8	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (14)	9	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (15)	10	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw (16)	11	7
Ds. A.J.T. Ruis	Christus en de Samaritaanse vrouw(17,slot)	12	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (1)	13	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (2)	14	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (3)	15	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (4)	16	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (5)	17	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (6)	18	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (7)	19	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (8)	20	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (9)	21	7
Ds. A.J.T. Ruis	Uit het levensboek van Job (10 slot)	22	7

VRAGENRUBRIEK DS. K. HOEFNAGEL

Vragen uit Canada	1	8
Vragen uit Canada (2)	3	8
Vragen uit Canada (3)	4	8
De bruiloft des Lams	5	8
Verantwoording afleggen	6	8
De ziel	8	9
Werkendam 2015 Bewaar het Pand dag	9	9 en 10
Gerechtigheid	10	9
De niet geëerde profeet	11	9
Dikke duisternis	12	9
Kinderloosheid	13	9
De vrienden van Job	14	9
Hoe antwoordt God?	15	9
Schuldgevoel	16	9
Schuldgevoel (2)	17	9
De zondvloed	18	9
Het zondvloedgebed	19	9

Bathseba	20	9
De oproep	21	9
De oproep (2)	22	9

PREDIKING EN PRAKTIJK

Ds. J.M.J. Kieviet	De angst dat mensen verloren gaan...(1)	23	7
--------------------	---	----	---

SPREKEND VERLEDEN

Ds. A. van Heteren	Verbolgenheid Jeremia 7:29b	1	9
Ds. A. van Heteren	Verbolgenheid Jeremia 7:30	2	7
Ds. A. van Heteren	Afgoderij Jeremia 7:30b	3	9
Ds. A. van Heteren	Molochdienst Jeremia 7:31	4	9
Ds. A. van Heteren	Moorddal Jeremia 7:32	5	9
Ds. A. van Heteren	Gods Toorn Jeremia 7:33 en 34	6	9
Ds. A. van Heteren	De opstanding Matth. 28"5-8	7	8
Ds. A. van Heteren	De verschijning aan Maria Magdalena	8	8
Ds. A. van Heteren	De Emmausgangers Lukas 24:25-27	9	8
Ds. A. van Heteren	De Hemelvaart Hand. 1:9	10	8
Ds. A. van Heteren	Pinksteren Hand. 2:1-4	11	8
Ds. A. van Heteren	Ontzetting en bespottig Hand. 2:5-13	12	8
Ds. A. van Heteren	Verdediging en onderwijs Hand. 2:14-18	13	8
Ds. A. van Heteren	Oordeel en zalig worden Hand. 2:19-21	14	8
Ds. A. van Heteren	Oordeel en zalig worden	15	8
Ds. A. van Heteren	Onze Vader Die in de hemelen zijt	16	8
Ds. A. van Heteren	Uw Naam worde geheiligd	17	8
Ds. A. van Heteren	Uw Koninkrijk kome	18	8
Ds. A. van Heteren	Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde	19	8
Ds. A. van Heteren	Geef ons heden ons dagelijks brood	20	8
Ds. A. van Heteren	En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren	21	8
Ds. A. van Heteren	En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van den boze. Want Uw is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in der eeuwigheid. Amen.	22	8
Ds. A. van Heteren	En men noemt Zijn Naam Wonderlijk	23	8

BOEKBESPREKINGEN

Evert Barten	Vast en zeker Calvijns Inst. Uitgelegd	1	10
Richard Baxter	Met Christus te zijn	13	11
Ds. J. Belder	Ik heb geen mens	4	10
Lieneke Benschop	Een boerenknecht wordt Gods knecht	7	10
H. Bor	Afhankelijk leven	12	11
Ds. B.J. van Boven	Bevrijdingspreken	10	10
A. Brouwer- Otterspeer	Omgaan met angst	18	10
Ruth Bryan	Christus verheerlijkt	16	11
Ds. P. den Butter	Israëls gouden eeuw	12	11
Alexander Comrie	Het ABC van het geloof	9	10
Dr. J. Dekker	Jesaja doelde op Jezus	10	10
Douglas Bond	De leermeester	5	10
Thomas Boston	Een hart om Hem te vrezen	13	11
Johannes Calvijn	Gebed en lofzang	20	11
Marjon van Dalen	Kalifaat of de kogel	17	12
Dr. Jochem Douma	Psalmen	8	10
Dr. J.H. v. Doleweerd	Dauw op de aarde	5	10
Ds. J.T. Doornenbal	Aan 's Konings tafel	15	12
Ralph Erskine	Sterven om te leven	6	11

Edward Fisher	Het merg van het Evangelie	18	10
John Flavel	De Fontein des levens	15	11
Andrew Gray	De verborgenheid van het geloof ontsloten	23	9
B.S. van Groningen	Vragen naar de weg	13	11
Ditteke den Haan	De Bijbel van Dina	21	10
Ditteke den Haan	Bijbelleesboekje Abraham en Izak	22	10
Ditteke den Haan	Bijbelleesboekje Nieuwe Testament	22	10
Ditteke den Haan	Psalmpuzzelboek	22	10
Ds. W. Harinck	Ook zij horen erbij	7	9
A.M.P.C. van Hartingsveld- Moree	Spreken over Spreuken	10	10
A.M.P.C. van Hartingsveld- Moree	Wijzer op weg naar de wederkomst	13	12
Frans en Andrea van Hartingsveld	Opvoedingsreis	13	12
Ds. D. Heemskerk	Hemels onderwijs	14	10
Ds. A.T. Huijser	Een Woord ter rechter tijd	7	9
Dr. P.C. Hoek	Goed luisteren valt niet mee	19	11
B. Hoogwerff	Een dominee voor het vuurpeloton	12	10
D. Martin Lloyd Jones	Oorzaken en genezing depressiviteit	5	10
J. van de Kamp	Pietas Reformata	17	10
Ds. J.M.J. Kieviet	Tot Mijn gedachtenis	7	9
Ds. I. Kieviet	Dagelijks manna	15	11
Willemieke Kloosterman	Pieter heeft verdriet	13	12
Ds. G.S.A. de Knecht enz.	Voor Hart en Huis	17	12
Jannie Koetsier-Schokker	De verloren soldaat gevonden	23	9
Dr. R.W. Koeijer	Een donkere wolk die voorbijgaat	8	10
Ds. R. van Kooten	Jij bent gedoopt	1	11
Ed Kooijmans	De Wittenbergse nachtegaal	1	12
Ds. H. Korving	Kennis in viervoud	17	11
J. Kriekaard	Zie jouw Koning komt	19	11
Maarten Luther	Gedenk Zijn wonderen	11	11
Maarten Luther	Gebed uit de diepten	12	10
R.M. McCheyne	Gestorven voor mij	7	10
Robert Murray MCCheyne	Christus ons alles	16	10
Ds. P. Molenaar	De eerste en tweede brief van Petrus	11	10
Oud Geref. Gemeen in Ned.	Belijden	17	11
Else Grabe-Peters	De zon tegemoet	8	11
Peter Meeuwse	Het Spreukenboek van Salomo	10	9
Ds. W. Pieters	12 artikelen	3	16
Ds. W. Pieters	De brief aan de Hebreeën	11	11
Jan van Reenen	Calvinisten van het eerste uur	7	10
Jan van Reenen	Verboden letters op de muur	14	10
J.C. Ryle	Mijn schapen horen Mijn stem	20	10
D. Rosbergen	Leerstuk of stuk leer?	18	10
Ds. P. van Ruitenburg	Onuitsprekelijke vreugde	1	11
Ds. P. van Ruitenburg	Maar één keer jong	7	10
Ds. P. van Ruitenburg	De zin van mijn leven	12	10
Ds. P. van Ruitenburg	Gewapend	14	11
Ds. P. van Ruitenburg	Vast geloven	22	10
Samuel Rutherford	Ik maak alle dingen nieuw	15	11
Samuel Rutherford	Zijn genade zij met u	23	10
Dick Sanderman	Organisten over orgelspel	4	10
W. Schippers	De speler en zijn gezin	10	10
W. Schippers	Het hofje van Gerbrandus	12	10
W. Schippers	De stem des bloeds	16	11
W. Schippers	Mannen van de zee	19	12
W. Schippers	De stroper	23	9

Ds. A. Schot	Woorden van wijsheid voor vaders	11	11
Ds. A. Schot	Woorden van wijsheid voor moeders	16	12
Ada Schouten-Verrips	Hiskia	19	11
Ada Schouten-Verrips	Maria de moeder van Jezus	19	11
Ds. W. Silfhout	Woorden van wijsheid voor ondernemers	5	10
Dr. C.A. van der Sluijs	Pastorale wenken	5	11
Ds. B. Smytegelt	Trek mij wij zullen U nalopen deel 1	1	10
C.H. Spurgeon	Geloof in de Heere Jezus Christus	15	10
C.H. Spurgeon	De HEERE is mijn Herder	15	10
Willem Teellinck	Troostrijk gesprek kr. chr. geloof	21	10
Ds. L. Terlouw	Woorden van wijsheid	7	11
Ds. A.C. Uitslag	Elke dag Vaderdag	13	10
Erik-Jan Verbruggen	Samen in een nieuw gezin	5	10
Ds. A.T. Vergunst	Brug naar Genesis	7	9
Ds. W. Visscher	Dat voel ik toch anders	8	11
Dr. W. van Vlastuin	Onbekeerd, wat doe je ermee?	6	11
Dr. W. van Vlastuin	Leven in de enige troost	8	10
Ds. C. Vogelaar	Het teken van Jona	1	11
G. Vogelaar-van Mourik	Het geheim van Sophie	1	12
Ds. P. de Vries	Paspoort van het Koninkrijk	20	10
Mary Winslow	Stille overdenking	20	11
Ocatavius Winslow	Licht en schaduw van het geestelijk leven	14	10
Ds. Petrus Wittewrongel	Christelijke huishouding	6	10
Ds. D. Quant, Drs. R.W.J.			
Soeters en Ds. H.J.Th. Velema	Jaarboek van de Chr.Ger.Kerken	11	10
P. de Zeeuw	John Knox	23	9

VARIA

Oproep voor Pastoraal werker	1	10
Overzicht 2014	3	10 t/m 15
Bondsday 2015 Bunschoten	7	12
Een stukje geschiedenis van Ulrum	17	10
Rouwadvertentie Klaas Bakker 74 jaar Urk	18	11
Rouwadvertentie M. van Vliet 70 jaar	23	10

PERSBERICHT

Zat. 24/1/2015 Diakenendag Lef om lief te hebben!	2	8
Cursus Geestelijke Vorming	3	15
Leven in een opgebroken wereld	4	10
Psalmzangdag Bovenkerk Kampen	5	11
Werkgroep ouders en familie rondom	5	11
52e zendingsdag Stichting Mboma-Zending	6	10
Palliatieve Zorg	6	10
Presentatie Bijbel met uitleg	11	10
Cursus Kerkelijk Orgelspel van de VOGG	12	10
L. Voorthuizen benoemd als fulltime pastoraal medewerker	13	10
21e Wintercursus van de SSNR	14	10
Congres SSNR over Smytegelt	14	10
Tegen de verdrukking in	19	10
GBS	19	10
Noden Cuba	19	10
De geschiedenis van P.F.S.A.R. in boekformaat	21	10

AMBTSDRAGERBIJEENKOMST

Op D.V zaterdag 12 maart 2016 zal er te Werkendam weer een ambtsdragerbijeenkomst worden gehouden voor (oud) ambtsdragers uit de CGK en HHK.

De predikanten ds. J. Westerink (emeritus predikant Urk) en ds. D. Heemskerk (predikant Herst. Herv. Gem. Ouderkerk a/d IJssel) hopen ieder een inleiding te houden over het onderwerp "pastoraat rondom het Heilig Avondmaal".

Deze ambtsdragersbijeenkomst, waarvoor een ieder hartelijk wordt uitgenodigd, zal worden gehouden van 10.00 uur tot 13.00 uur in het kerkgebouw van de Herst. Herv. Kerk, Sigmondstraat 1, Werkendam. (Dus niet in het kerkgebouw van de CGK zoals eerder werd aangekondigd.)

Vanaf 09.30 uur staat de koffie/thee voor u klaar.

Hartelijke groet,

T. Meijboom, scriba CGK Werkendam.

J. Ruitenbergh, scriba HHG Werkendam.

BOEKBESPREKINGEN



Dr. C.A. van der Sluijs, Reizend naar die stad, paperback, 175 blz., 14,95 euro, Brivier uitgeverij, Kampen, ISBN 978-94-91058375-9.

De auteur geeft een terugblik op de steden waar hij heeft gewoond en die hij heeft bezocht in binnen- en buitenland: Nederland, Engeland, Schotland, Duitsland, Zwitserland,

Canada, de Verenigde Staten van Amerika en Israël. Ze vormen de aanleiding tot overpeinzingen over kerk en geloof, over het tijdelijke heden en de eeuwige toekomst. Het leven van een ware christen is immers een reis naar de heilige stad, het hemelse Jeruzalem. We geven door wat we lezen op blz. 133 over Gethsemane: "Aan de voet van de berg ligt de Hof van Gethsemane. Daar, onder de naar overlevering een paar duizend jaar oude grijze en vermolmden olijfbomen, zagen we in gedachten Jezus kruipen als een worm en geen man. Een eerbiedige stilte doorademde de Hof van Gethsemane. De aanwezige toeristen gedroegen zich stemmig. Ieder was kennelijk onder de indruk van de donkere lijdensgeschiedenis van lang geleden. Een prediking op zich. Aan alle vormen van verbalisme werd en wordt hier voorgoed het zwijgen opgelegd omdat het Woord hier vlees werd in een afgrondelijk lijden. Wie hier zijn mond zou opendoen vergaat voor het aangezicht van de levende God. Integendeel, alle mond wordt hier gestopt om alleen te gaan spreken in de verzoening door voldoening. De schreeuw van een vreemde vogel verscheurde de stilte.

Een huivering en een siddering voeren door ons heen als nooit te voren. Een onuitwisbare indruk, die geheiligd meegaat tot in eeuwigheid." Voor wie net als de auteur ook veel plaatsen bezocht heeft, zal dit boek herkenning oproepen.

*Zie God is mijn Heil, ik zal vertrouwen en niet vrezen, want de HEERE HEERE is mijn Sterkte en Psalm en Hij is mij tot Heil geworden.
Jesaja 12 : 2*

De kerkenraad van de Chr. Geref. Kerk te Zaamslag heeft met ontroering kennis genomen van het onverwachts overlijden van onze ambtsbroeder:

Pieter Jacobus Hamelink

op 12 januari jl. in de leeftijd van 68 jaar Hij heeft verschillende termijnen het ambt van diaken en ouderling mogen bekleden. We danken de Heere in alles wat Hij in hem aan ons gegeven heeft.

We bidden de Heere om Zijn troostvolle nabijheid voor zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen.

Namens de kerkenraad,
Ds. H.H. de Haan, preses
J.A. Verolme, scriba

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@klikSAFE.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 22,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 23,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Steun het evangelisatiewerk in Gent

en bestel uw boeken bij ons.

Uw bestelling ontvangt u binnen twee dagen thuis.

Email:

webwinkel@evangelischcentrum.be

Telefoon (0032)92230560

Vakantie en rust in de prachtige Eifel!

Tel. 0049-6594258990 en
www.huizesolagrati.nl



DRIEKLOMP

UITGEBOUWDE HELFT VAN DUBBEL WOON-
HUIS MET GARAGE EN 5 SLAAPKAMERS



RENSWOUDE, ELZENHOF 8

Op rustige locatie net buiten de dorpskern en in kindvriendelijke wijk mogen wij u deze HELFT VAN EEN DUBBEL WOONHUIS aanbieden. De woning is gelegen op een perceel van 322 m² en beschikt over een garage en een mooi aangelegde tuin die is gesitueerd op zuidoosten. In 1996 is de woning over de gehele achterzijde uitgebouwd en het resultaat is een lichte woning met royale leefvertrekken. De 5 slaapkamers, de uitbouw en de aanwezigheid van een bijkeuken en garage maken deze woning een echt familiehuus.

Vraagprijs... € 319.000,- k.k.

MAKELAARS EN RENTMEESTERS
Apeldoornsestraat 95 te Voorthuizen - tel. 0342-474000 - www.drieklomp.nl



Passend gekleed

Als ambtsdrager wilt u graag goed en passend gekleed zijn. Warring kleding, met een ruime collectie kostuums, overhemden en stropdassen helpt u graag bij het maken van uw keuze. Kleine aanpassingen zijn geen probleem en worden door onze coupeuses snel uitgevoerd.

Openingstijden

Dinsdag - zaterdag van 9.30 - 17.30 uur
Vrijdag koopavond

Burg. Lodderstraat 52, 4043 KM Opheusden, T 0488 - 44 20 00
Bruinehorst 23, 6744 PA Edeveen, T 0318 - 57 81 10



De Verrassing

Bungalowpark

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Welkom terug op ons park!



HARKES

Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22



VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"

www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

UW ADVERTENTIE IN KLEUR?*



Neem contact op met de administratie!

* Alleen mogelijk op de achterzijde.

Begravenisonderneming

De Jongh

H. de Jongh
D.D.E. Mellieste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam
0184 - 611154

Papendrecht
078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.